

ד"ר רון פונדק
רחוב הרימון 9
תל-אביב
11 אפריל 1993

פגישה בין לארסן לביילין

ב-9 אפריל 1993 נערכה פגישה בהשתתפות מריה לארסן, יוסי ביילין, יאיר הירשפלד, ורון פונדק. הפגישה נערכה במשרדו של ביילין בתל-אביב.

לארסן פתח וסיפר שנמאז הפגישה האחרונה בסבסבורג, התקשר אבו עלא מספר רב של פעמים ("כמעט כל יום") לאוסלו ושוחח עם אגלנד (סגן שה"ח), עם עוזרתו (מונה), ועם לארסן עצמו. אבו-עלא יוזם בדרך כלל שיחה לפני שנכנס לפגישה עם ערפאת. אבו-עלא העביר שלושה מסרים עיקריים בשיחות: א. הוא קרוב ליאוש בצורך שלו להשיג משהו שיתן תוקף לתוצאות הפגישות בסבסבורג. לדבריו הקיצונים במחנה הפלסטיני מתחזקים והלגיטימיות שהוא עצמו קיבל מהנהגה נחלשת.

ב. הוא עצמו השתתף בפגישה בין ערפאת למובארכ במהלכה עודכן הנשיא המצרי באשר להבנות שהושגו בסבסבורג. על פי המתוכנן, אמור היה מובארכ להעלות את הנושא עם קלינטון.

ג. באחת השיחות האחרונות עם אגלנד אמר שעכשיו יש אפשרות להתקדם לפי מה שהושג בסבסבורג, אך הזמן קצר. (לדעת לארסן יש עתה מאבקים בין אש"ף תוניס לבין ההנהגה בשטחים).

לדברי לארסן אבו עלא רוצה להגיע למצב בו הוא יעודכן שיש ACCEPTANCE ישראלי לגבי העקרון של מה שהושג בסבסבורג. אופציה פחות טובה היא שלפחות ינתן לו משהו בכדי לשמור את הערוץ של סבסבורג פתוח לפגישות נוספות. לארסן העלה גם את ההצעה שלפגישה הבאה יגיע בנוסף ליאיר ורון גם נציג ישראלי רישמי, ודמז שעדיף שיהיה זה יוסי. צעד כזה יגרום לאבו עלא סיפוק רב והוכחה על רצינות כוונותיה של ממשלת ישראל. יוסי הוריד אותו מהרעיון מייד ואמר לו שהוא לא צופה התרחשות כזאת.

לארסן הדגיש שהנושא בכללותו ממודר מאוד מצל כל הצדדים השותפים, דבר שמראה את הרצינות שמייחסים הצדדים ובעיקר הפלסטינים לערוץ החשאי. הוסיף שכאשר סטולטנברג (שר החוץ הנורבגי שהתחלף לאחרונה) פגש את וורן כריסטופר בבריסל לאחר שזה חזר מהסיוור במזה"ת, העלה הנורבגי מספר נושאים בינלאומיים כולל המצב בייגוסלביה, אך האמריקאי ביקש להתמקד רק בנושא תוצאות השיחות בסבסבורג.

יוסי אמר שאנו מאד מעריכים את המאמצים של בנושא. "אני רוצה שתדע שזה לא לשוא. אפילו אם מסתבך ההסכם שיחתם הרי עדיין חשוב שדבר כזה קורה. עתה מהם הקווים האדומים האמיתיים של כל אחד, דבר שלא היה או הדגיש שחשוב שהצינור ישמר DENIABLE, ושזה טוב מאד שא-

יוסי הוסיף שהתקבלה החלטה שלא לחדש את המפגשים בסבסבורג עו שיהיו המפגש הבילטרלי הבא בווינגטון, מאחר וישנה אצלנו תחושה שהם מרשים לעצמם לעכב את הבילטרלי מפני שיש להם ערוץ נוח יותר בסבסבורג. (לאחר דיון קצר הוחלט שלא לעדכן את תוניס שיש החלטה אצלנו לעכב הפגישה הבאה עד שיגיעו לווינגטון. איננו רוצים בשלב זה להשתמש בערוץ הקיים כבמקשר לחץ על תוניס. לארסן יבהיר להם שהסיבות לדחיה הן טכניות). יוסי ביקש להבהיר להם באמצעות לארסן שהפעילות מהצד הישראלי אינה מסתיימת ביאיר ורון ושיש מעורבות של פונקציות חשובות בהירארכיה הפוליטית הישראלית. (יוסי נתן ללארסן להבין שלמעשה האיש שמחליט עתה על גורל ערוץ סבסבורג ומעורב בקביעת מועד הפגישה הבאה הוא רבין). גם העובדה שישנה החלטה לעצור את הערוץ עד ה-20 מוכיחה שיש מישהו רציני שעומד מאחור ומכוון את הפעילות.

לגבי ההסכם עצמו שנוסח בסבסבורג, יוסי אינו סבור שזה יכול להיות ההסכם שיחתם בין שני הצדדים, אך "זה מסמך חשוב ומעניין". יש שם מספר דברים שקשה לישראל לקבל, כולל ענין ירושלים שהוא מכשול רציני עבורנו ועבורם, ואין זה הענין הבעייתי היחיד. יוסי הדגיש שבכל מקרה זאת עמדתו האישית בלבד.

יוסי רואה בהמשך אפשרות שבערוץ בסבסבורג נוכל למצוא עצמנו מעורבים בעבודה במקביל למו"מ הדישמי בווינגטון. בסבסבורג אפשר יהיה לעשות SHAPING לתוצאות ווינגטון, ולהכניס REMARKS AND NOTES. יוסי חזר והדגיש בסוף השיחה שמה שנעשה עד עתה בערוץ סבסבורג איננו סוף הדרך. הבהיר שיש לנו אור ירוק ושצריך להמשיך בפגישות לאחר תחילת הדיונים בווינגטון, ושכשנחדש את הפגישות צריך יהיה להתייחס לנקודות ספציפיות במסמך אותן נצטרך לשנות.

בנושא ארה"ב ציין יוסי שעל אף שארה"ב מכריזה שלא תשנה את עמדותיה בנושא ההבנה שהושגה עם ישראל לגבי המגורשים, ושלא תשנה את מדיניותה בנושא חידוש הדיאלוג עם אש"ף, הרי למעשה ארה"ב איננה מתנגדת ואף שמחה שגורמים אחרים עושים זאת. הביא כדוגמא את פעילותו של מובארק סביב פרשת המגורשים, ואת העלאת דרג השיחות בין מדינות אירופה לבין נציגי אש"ף. יוסי אף סיפר שלפני מספר חודשים דן קרצר ביקר אותו על שהוא תומך בחידוש הדיאלוג בין ארה"ב לבין אש"ף.